

РЕШЕНИЕ

№ 531

гр. Русе, 28.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надежда М. Александрова

при участието на секретаря Борянка Г. Тончева
като разгледа докладваното от Надежда М. Александрова Гражданско дело № 20214520105253 по описа за 2021 година

за да се произнесе съобрази:

Предявени са иски с материалноправно основание чл. 240, ал. 1 и ал. 2 и чл. 86 от ЗЗД, във връзка с чл. 79 от ЗЗД, и процесуалноправно основание чл. 415, ал. 1 във вр. с чл. 422 от ГПК от АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД против Л.. Д. ХР.. Ищецът моли съда да постанови решение, с което да признае за установено, че ответникът му дължи сумите, за които е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч. гр. д. № ***/2021 г. по описа на РРС. Заявява, че със заповедта ответникът е осъдена да заплати на ищеца сумата 3403.49 лева- главница, сумата от 2168.66 лева- възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство; сумата 1127.48 лева- възнаградителна лихва за периода от 30.11.2019 г. до 31.10.2021 г., сумата 350.81 лева- лихва за забава за периода от 17.12.2020 г. до 29.06.2021 г., ведно със законната лихва, считано от подаване на заявлението до окончателното изплащане на задължението, както и разноски по делото. В законоустановения срок е постъпило възражение, което обуславя правния интерес на ищеца да предяви настоящия установителен иск.

Ответникът в своя отговор оспорва иска изцяло. Навежда твърдения за нищожност на договора за кредит и договора за поръчителство на няколко основания; за липсата на надлежно прехвърляне на вземанията; за липса на суброгация от страна на поръчителя, което обуславя правото му да претендира вземането; за липса на доказателства за предоставяне на сумата по договора изцяло; за ненадлежно уведомяване на извършената цесия.

*Съдът, след като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено от **фактическа страна** следното:*

По заявление на ищеца е издадена заповед № 1956 за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК от 01.07.2021 год. по ч. гр. д. № ***/2021 год. по описа на РРС, с която е разпоредено на Л.. Д. ХР. да заплати сумата 3403.49 лева- главница, сумата от

2168.66 лева- възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство; сумата 1127.48 лева- възнаградителна лихва за периода от 30.11.2019 г. до 31.10.2021 г., сумата 350.81 лева- лихва за забава за периода от 17.12.2020 г. до 29.06.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК- 29.06.2021 год. в съда до изплащане на задължението, както и 191.01 лева- разноски по делото. Против заповедта е подадено възражение от длъжника и съдът е дал указания на ищеца да предяви иск за установяване на вземането си, който е предмет на настоящия правен спор.

Страните не спорят, че на 08.11.2019 г. между КРЕДИСИМО ЕАД и Л.. Д. ХР. е сключен договор за потребителски кредит № 2120658, по силата на който е отпусната сума в размер на 3500.00 лева. Вещото лице по приетата съдебно- икономическа експертиза е установило, че сумата 806.95 лева е усвоена от ответника чрез превод по банковата й сметка, а остатъкът от 2693.05 лева чрез погасяване на задължения по стар заем.

Също според експертизата по договора за кредит и по договора за поръчителство ответникът е заплатила общо 380.00 лева (213.18 лева по първия- 96.51 лева частично погасена главница, 116.67 лева за договорна лихва и 166.82 лева по втория).

Вещото лице е установило, че на 14.12.2020 год. АЙ ТРЪСТ ЕООД е заплатило на КРЕДИСИМО ЕАД сумата 4612.38 лева, представляваща неплатени от длъжника задължения, от които 3403.49 лева за главница, 1127.48 лева за договорна лихва от 31.12.2019 год. до 08.12.2020 год. и 81.41 лева- лихва за просрочие от 31.12.2019 год. до 14.12.2020 год. Това обстоятелство оборва заявената от ответника в отговора липса на суброгация от страна на прехвърлилия вземането с договор за цесия кредитор АЙ ТРЪСТ ЕООД. В § 2 от договора за цесия от 17.12.2020 год. и Приложение № 1 от 17.12.2020 год. към него е уредено правото на встъпилия в правата на удовлетворения кредитор да прехвърли вземането си, съгласно чл. 146 от ЗЗД.

Следва да се посочи, че в чл. 8 от договора е уредено правото на отказ от договора в срока и при условията на т. VIII. 4. 2 от ОУ, което прави неоснователно възражението на ответника в този смисъл.

Уговорен е ГЛП- 40.32 % и ГПР в размер на 48.21 %. Не е посочено нито в договора, нито в ОУ от какви компоненти се състои ГПР. Размерът ГЛП, ГПР, срокът на договора, размерът и съставните части на вноските са посочени в Приложение № 1 към договора, неразделна част от договора за кредит, съгласно чл. 6 от него.

В случая не е посочен коректно размерът на ГПР в договора за кредит, което е нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и поради това на основание чл. 22 от същия закон, той е недействителен. Отпуснатият кредит е в размер на 3500.00 лева, платим на 24 месечни вноски от по 214.16 лева. Посоченият ГПР в договора е 48.21 %. В него обаче не е включено възнаграждението на поръчителя, което съгласно Приложение № 1 към договор за предоставяне на поръчителство от 08.11.2019 год. е в размер на 166.82 лева месечно за периода на действие на договора за кредит или общо 4003.68 лева. Следователно посоченият в договора ГПР очевидно не отговаря на реалния- 261.24 %, който би се получил при съобразяване на всички възнаградителни плащания и който многократно надхвърля нормативно установения- петкратния размер на законната лихва за забава съгласно [чл. 19, ал. 4 от ЗПК](#).

Според чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Посоченият в договора ГПР е неверен. Не става ясно при срок на договора 24 месеца, какво освен ГЛП в размер на 40.00 % включва ГПР, който е 48.21 %. Дали това е само договорната лихва или някакви други задължения, не е упоменато нито в договора, нито в общите условия, нито в погасителния

план, нито в СЕФ.

Договорът за предоставяне на поръчителство заобикаля ЗПК, поради което също е недействителен на основание чл. 26 от ЗЗД във връзка с чл. 21 от ЗПК.

В глава четвърта от ЗПК е уредено задължението на кредитора преди сключването на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити изрично се сочи следното: „В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите-членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедират по този начин“.

В този смисъл обвързването на възможността за отпускане на кредит с възмезден договор за поръчителство със свързано с кредитора лице (АЙ ТРЪСТ ЕООД сто процента собственост на КРЕДИСИМО ЕАД), на практика прехвърля върху кредитополучателя финансовата тежест за изпълнение на задълженията на финансовата институция за оценка на платежоспособността на кандидатстващите за кредит, за което на кредитора не се дължат такси на основание чл. 10а, ал. 1 и ал. 2 от ЗПК и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията (Решение № 260084/04.12.2020 год. по в.т.д. № 406/2020 год. по описа на РОС).

Ищецът черпи правата си от договор за покупко- продажба на вземания от 17.12.2020 г., сключен между него, КРЕДИСИМО ЕАД и АЙ ТРЪСТ ЕООД, неразделна част от което е Приложение № 1 от 17.12.2020 г., с което вземането по отношение на настоящия длъжник му е било прехвърлено.

Видно е от Приложение № 1 към договора за цесия, че прехвърленото с него задължение на Л.Х. е в общ размер 6844.39 лева.

*Въз основа на установеното от фактическа страна, съдът прави следните **правни изводи**:*

Разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от ЗПК изрично предвижда, че кредиторът може да прехвърли вземането си по договор за потребителски кредит на трето лице, само ако договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност. Такава възможност в случая е предвидена в клаузата на чл. 2.5 от Общите условия.

Във формираната с редица решения на ВКС задължителна практика (вж. решение № 3 от 16.04.2014 г. на ВКС по т. д. № 1711/2013 г., I т. о., ТК, решение № 78 от 9.07.2014 г. на ВКС по т. д. № 2352/2013 г., II т. о., ТК, решение № 123 от 24.06.2009 г. на ВКС по т. д. № 12/2009 г., II т. о., ТК и др.), безпротиворечиво се приема, че уведомлението за цесията, изходящо от цедента, но приложено към исковата молба на цесионера и достигнало до длъжника със същата, съставлява надлежно съобщаване за цесията, съгласно чл. 99, ал. 3, предл. първо от ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника, на основание чл. 99, ал. 4 от ЗЗД. Уведомяването на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането следва да бъде съобразено като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска на основание чл. 235, ал. 3 от ГПК.

Така е и в разглеждания случай. Като приложение към исковата молба ищецът е представил и уведомително писмо за извършеното прехвърляне на вземанията, изходящо от цесионера и адресирано до ответника в качеството му на длъжник. Уведомлението, заедно с исковата молба и останалите писмени доказателства, се счита връчено на ответника на основание чл. 47, ал. 5 от ГПК, на 29.10.2021 год., поради което следва да се приеме, че прехвърлянето на вземанията по сключения договор за стоков кредит в полза на ищеца е

произвело действие спрямо последния.

Съгласно [чл. 7, ал. 3 от ЗПК](#) съдът служебно следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Той осигурява възможност на страните да изразят становище по тези въпроси.

Настоящият състав на съда счита, че процесният договор за заем нарушава [Закона за потребителския кредит, европейското законодателство и](#) Закона за задълженията и договорите, поради което е недействителен.

В съображение 31 от преамбюла на [Директива 2008/48/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити е посочено, че за да се даде възможност на потребителя да познава своите права и задължения по договор за кредит, този договор следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин. [Чл. 5, ал. 2 от ЗПК](#) също изисква информацията в договора с всички негови приложения, включително и стандартния европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити да е представена по ясен и разбираем начин.

Формирането на ГПР не е представено по ясен и разбираем начин. При посочена годишна лихва от 40.00 % не става ясно какво друго е включено в ГПР и в какви размери, за да се получи посочения процент. Това е нарушение на чл. 10, ал. 1 от ЗПК.

На следващо място посоченият ГПР очевидно не отговаря на реалния, което от своя страна е нарушение на [чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК](#).

Горните три нарушения попадат в обхвата на [чл. 22 от ЗПК](#) и правят договора за кредит изцяло недействителен.

Договорът за кредит е нищожен и на още едно основание- договореният лихвен процент в размер на 40.00 %, е в противоречие със закона и добрите нрави. Противоречието със закона, като основание за нищожност по [чл. 26, ал. 1 ЗЗД](#), е налице и когато има противоречие с правен принцип, който макар и да не е изрично формулиран, е възпътен в много отделни правни норми и е част от действащата правна система. Уговорената в процесния договор (необезпечен) възнаградителната лихва надвишава четирикратния размер на законната лихва и по този начин накърнява добрите нрави, което обуславя извод за нищожност на клаузата по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД. Договорът за потребителски кредит е нормативно уреден като възмезден, поради което нищожността на клаузата за договорна лихва има за юридическа последица изначална недействителност на кредитната сделка. Независимо от принципа на свободата на договаряне, регламентиран в нормата на чл. 9 от ЗЗД, противоречаща на добрите нрави е сделка, в която са уговорени икономически неизгодни условия за участващата по- слаба в икономическо отношение страна по нея. Когато е налице явна нееквивалентност между предоставената услуга и уговорената за това цена, се нарушава принципа на добросъвестност при участие в облигационните отношения. Поради това в съдебната практика се приема, че противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а за обезпечените кредити- двукратния размер на законната лихва /в този смисъл Решение № 906/30.12.2004г по гр. д. № 1106/2003г на ВКС, Решение № 378/18.05.2006г по гр. д. № 315/2005г на ВКС, Решение № 1270/09.01.2009г по гр. д. № 5093/2007г на ВКС/. По делото не се установява, а и липсват твърдения за наличие на обстоятелства, които да дават основание за очакване на завишен размер на вреди за заемотателя от неизпълнение на задълженията на заемателя. Следователно уговаряне на възнаградителна лихва в размер четири пъти над законната значително надхвърля размера на действителните вреди. Предвид характера на предоставяната по договора услуга, препологащ недостиг на парични средства у едната страна, следва да се приеме, че процесната уговорка не съответства на изискванията за добросъвестност, присъщи на нормалните договорни отношения и равнопоставеност на страните по това правоотношение. Следователно същата е неравноправна по смисъла на чл. 143 от ЗЗП и на това основание

нищожна.

Максималният размер на договорната лихва (възнаградителна или за забава) е ограничен от нормата на чл. 9 от ЗЗД, съгласно която страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на добрите нрави. Съгласно разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 1/2009 г. от 15.06.2010 г. на ВКС, ОСТК, добрите нрави са неписани и несистематизирани морални правила без конкретика, но които изхождайки от принципа за справедливост са общоприети в обществото и субектите на правото следва да се ръководят от тях. Въпреки тяхната абстрактност, законът им е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 ЗЗД). За противоречащи на добрите нрави се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг и пр. Съгласно установена съдебна практика, която се възприема от настоящия съдебен състав, противно на добрите нрави е да се уговаря възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а когато възнаградителна лихва е уговорена по обезпечен и по друг начин заем (напр. ипотека, залог), противно на добрите нрави е нейният размер да надвишаваща двукратния размер на законната лихва (в този смисъл Решение № 906/30.12.2004 г. по гр. д. № 1106/2003 г. на ВКС, II г. о., Решение № 378/18.05.2006 г. по гр. д. № 315/2005 г. на ВКС, II г. о., Решение № 1270/09.01.2009 г. по гр. д. № 5093/2007 г. на ВКС, II г. о.; Определение № 901/10.07.2015 г. по гр. д. № 6295/2014 г. на ВКС, IV г. о.).

Съгласно [чл. 26, ал. 4 от ЗЗД](#) нищожността на отделни части не влече нищожност на договора, когато те са заместени по право от повелителните правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ѝ части. В случая не е налице нито една от тези две хипотези – нищожните клаузи на процесния договор относно определянето на процента ГПР и договорната лихва да бъдат заместени по право от повелителни норми на закона или че договорът за паричен заем би бил сключен и ако в него не е включена клаузата за ГПР и договорна лихва, като се изходи и от характера на този договор, който е възмезден и включването на клауза за договаряне ГПР и възнаградителна лихва по него е въведено като изрично изискване в [чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК](#) (Решение № 30/09.03.2020 год. по в.т.д. № 33/2020 год. по описа на РОС).

Предвид изложеното, в случая не е приложима нормата на [чл. 26, ал. 4 ЗЗД](#) и нищожността на посочените клаузи по договора обуславя недействителността на целия договор.

Според чл. 23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ищецът претендира главница в размер на 3403.49 лева. От тази сума следва да се приспадне платената от ответника сума 283.49 лева (от които 166.82 лева по договора за предоставяне на поръчителство и 116.67 лева- договорна лихва по договора за потребителски кредит). Следователно ответникът ще дължи 3120.00 лева и законната лихва върху нея, считано от подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК- 29.06.2021 год. до пълното погасяване на дълга, а за разликата над 3120.00 лева до предявения размер от 3403.49 лева искът следва да бъде отхвърлен. Акцесорните искове за възнаградителна лихва в размер на 1127.48 лева за периода от 30.11.2019 г. до 31.10.2021 г., за мораторна лихва в размер на 350.81 лева за периода 17.12.2020 год. до датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда и за сумата 2168.66 лева- дължимо възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство следва да бъдат отхвърлени като неоснователни с оглед установената по делото недействителност на договора за кредит.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищеца следва да се присъдят разностите в исковото и заповедното производство, включително юрисконсултско възнаграждение

съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. чл. 37 от ЗПП, вр. чл. 25, ал. 1 от НЗПП, съразмерно на уважената част от исковете.

В заповедното производство на заявителя са присъдени разноси в общ размер 191.01 лева (141.01 лева за държавна такса и 50.00 лева за юрисконсултско възнаграждение). При това положение дължимите разноси в заповедното производство са в размер на 84.53 лева.

Ответникът също претендира разноси в заповедното производство, които са в размер на 300.00 лева и на основание чл. 38, ал. 2, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА за подаване на възражение по чл. 414 от ГПК от пълномощника на длъжника. Съдът намира, че процесуалното представителство за подаване на възражение по чл. 414 от ГПК от длъжник срещу издадена заповед за изпълнение не е сред изрично предвидените в Наредба № 1 от 09.07.2004г. случаи, поради което и на основание § 1 от ДР на Наредба № 1 възнаграждението следва да се определи по аналогия. В настоящия случай длъжникът чрез процесуален представител е подал възражение в утвърдения образец като възраженията са бланкетни. Поради което и в случая съдът счита, че по аналогия следва да намерят приложение конкретни случаи, предвидени в чл. 6 от Наредба № 1 – възнаграждения за съвет, справка и изготвяне на книга, а именно т. 5 за изготвяне на други молби. Тези действия на адвоката са най-близко до действията му свързани с подаване на възражение по чл. 414 от ГПК.

Съдът намира че чл. 7, ал. 5 от Наредбата - за процесуално представителство, защита и съдействие в производства за издаване на заповед за изпълнение е неприложим. Доколкото подаването на възражението е една от възможностите за защита на длъжника срещу заповедта, адвокатското възнаграждение за нея не може да бъде обусловено от материалния интерес. С оглед на така изложеното, съдът намира, че искането за присъждане на разноси следва да бъде уважено за сумата 50.00 лева. При това положение и съобразно отхвърлената част от исковете, ищецът дължи на адвокат Сияна Великова хонорар в размер на 27.87 лева.

В исковото производство ищецът е направил разноси в размер на 581.88 лева за държавни такси по обективно съединените искове и претендира 250.00 лева юрисконсултско възнаграждение. Съобразно уважената част от исковете му се следват разноси в размер на 323.88 лева, като на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК съдът определя възнаграждение за юрисконсулт в размер на 150.00 лева, редуцирано съобразно уважената част от исковете.

Претендираните от ответника разноси в исковото производство са в размер на 683.00 лева. Съдът намира за неоснователно възражението на ищеца за прекомерност на адвокатския хонорар. Същият е съобразен с фактическата и правна сложност на делото, както и с предявения материален интерес. Съобразно отхвърлената част от исковете на процесуалния представител на ответника и това производства следва да се присъди възнаграждение в размер на 380.76 лева.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Д-р Петър Дертлиев № 25, офис- сграда лабиринт, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Юлия Юргакиева и пълномощник: юрисконсулт Кристина Милчева, че Л.. Д. ХР., ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, ул. Гургулят № 31, ет. 1, офис- партер, представлявана от адвокат К. И. Б. му дължи сумата **3120.00 лева**- главница, ведно със законната лихва върху главницата от подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК-

29.06.2021 год. до изплащане на задължението, като **ОТХВЪРЛЯ** исковете за главница за разликата над 3120.00 лева до предявения размер от 3403.49 лева, за възнаградителна лихва в размер на 1127.48 лева за периода от 30.11.2019 г. до 31.10.2021 г., за мораторна лихва в размер на 350.81 лева за периода 17.12.2020 год. до датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда и за сумата 2168.66 лева- дължимо възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство.

ОСЪЖДА Л.. Д. ХР., ЕГН ***** да заплати на АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Д- р Петър Дертлиев № 25, офис- сграда лабиринт, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Юлия Юргакиева и пълномощник: юрисконсулт Кристина Милчева сумата от общо **408.41 лева** – съдебно- деловодни разноски в исковото и заповедното производство.

ОСЪЖДА АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Д- р Петър Дертлиев № 25, офис- сграда лабиринт, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Юлия Юргакиева и пълномощник: юрисконсулт Кристина Милчева да заплати на адвокат С.В.В. от АК- Русе, ЕГН ***** адвокатски хонорар по ч.гр.д. № ***/2021 год. по описа на РРС в размер на **27.87 лева**.

ОСЪЖДА АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Д- р Петър Дертлиев № 25, офис- сграда лабиринт, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Юлия Юргакиева и пълномощник: юрисконсулт Кристина Милчева да заплати на адвокат К.И. Б. от АК- Русе, ЕГН ***** адвокатски хонорар по гр.д. № 5253/2021 год. по описа на РРС в размер на **380.76 лева**.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____